

การศึกษาความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพล ที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กองกำลังเฉพาะกิจ ทางอากาศ 9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปทุมธานี

นางอากาศหญิง ดร. วัชรารัตน์ เปาโรหิตย์*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กองกำลังเฉพาะกิจทางอากาศ 9 (กกล.ทอ.ฉ.9) สนามบินบ่อทอง จังหวัดปทุมธานี 2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลของครอบครัวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาวิธีการช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัวต่อ กกล.ทอ.ฉ.9 ตัวอย่างคือ คนในครอบครัว จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความวิตกกังวล ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวิธีการช่วยลดความวิตกกังวล และส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิด มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์ด้วย การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ระดับความวิตกกังวลของครอบครัวด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความวิตกกังวล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลคือ กลุ่มอายุและลักษณะความสัมพันธ์วิเคราะห์ด้วย F-test ผลการวิจัย พบว่า 1) ค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลรวมของครอบครัว กกล.ทอ.ฉ.9 อยู่ในระดับปานกลาง 9 ($\bar{X} = 2.13$) โดยความรู้สึกลัวพะวงเกี่ยวกับความปลอดภัยต่อ กกล.ทอ.ฉ.9 $\bar{X} = 3.93$ รู้สึกห่วงใยกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับ กกล.ทอ.ฉ.9 $\bar{X} = 3.93$ รู้สึกไม่สบายใจ $\bar{X} = 3.61$ รู้สึกทุกข์ร้อนใจ $\bar{X} = 3.55$ มีอาการนอนไม่หลับ $\bar{X} = 2.66$ มีอาการปวดศีรษะและเหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย $\bar{X} = 2.38$ และ 2.15 ตามลำดับ คะแนนน้อยสุดคือไม่ค่อยสนใจตนเอง $\bar{X} = 1.48$ 2) เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลของครอบครัวจำแนกตามอายุและลักษณะความสัมพันธ์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 5.993$ และ $F = 2.646$ ตามลำดับ) และ 3) วิธีช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัว กกล.ทอ.ฉ.9 คือต้องการให้กลับมาพักตามระยะเวลาทุก 20 วัน มากที่สุด $\bar{X} = 4.66$ รองลงมาคือ ต้องการทราบข่าวการเคลื่อนไหวของ กกล.ทอ.ฉ.9 $\bar{X} = 4.28$ ต้องการให้ กกล.ทอ.ฉ.9 ติดต่อครอบครัวสม่ำเสมอ $\bar{X} = 4.25$ ต้องการรับฟังคำชี้แจงวิธีการทำงานของ กกล.ทอ.ฉ.9 $\bar{X} = 4.00$ ต้องการชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับ กกล.ทอ.ฉ.9 $\bar{X} = 3.96$ ต้องการทราบข้อมูลการเตรียมความพร้อมก่อนไปปฏิบัติหน้าที่ กกล.ทอ.ฉ.9 $\bar{X} = 3.96$

ผลการศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้รับผิดชอบจัดเวลาพลัดเปลี่ยนกำลังให้ กกล.ทอ.ฉ.9 กลับมาพักตามระยะเวลาทุก 20 วัน ตามที่วางแผนไว้ ควรหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อสื่อสารระหว่างครอบครัวภายใต้ขอบเขตที่ได้รับอนุญาต ควรจัดทำวีดิทัศน์เพื่อให้ข้อมูลต่อครอบครัว ด้านขอบเขตการทำงาน เหตุการณ์ที่ กกล.ทอ.ฉ.9 อาจเผชิญ และวิธีการเตรียมการเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่อยู่ภายใต้สภาวะการณ์ความเสี่ยง

คำสำคัญ : ครอบครัว ความวิตกกังวล กองกำลังกองทัพอากาศ

* หัวหน้ากอง กองการศึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ

A study of Families' Anxiety of the Air Force Personnel Stationed at Air Task Force 9; Bortong, Pattani.

Group Captain Watcharaporn Paorohit, Ph.D.

Abstract

The objectives of this descriptive research were 1) to examine families' anxiety levels, 2) to compare mean scores of families' anxiety classified by personal characteristics and 3) to discover the ways to alleviate families' anxiety of the of air force personnel stationed at Air Task Force 9; Bortong, Pattani. Samples were 60 family members participated in the study. Research instrument was questionnaire which composed of 4 parts; part 1 demographic data, part 2 anxiety measurement, part 3 the ways to alleviate anxiety and part 4 open ended question. Data were analyzed by arithmetic mean, and f-test.

Research results were as follows: 1) mean scores of the families' anxiety of air force personnel stationed at Air Task Force 9, Bortong, Pattani. were at moderate level ($\bar{X} = 2.13$): mean scores of concerning safety $\bar{X} = 3.93$, concerning danger $\bar{X} = 3.93$, feeling of distress $\bar{X} = 3.61$, suffering $\bar{X} = 3.55$, insomnia $\bar{X} = 2.66$, headache, fatigue $\bar{X} = 2.38$, $\bar{X} = 2.15$ respectively. The lowest scores were lack of interested in oneself $\bar{X} = 1.48$; 2) the comparison of families' anxiety scores classified by personal characteristics of age and relationship revealed significant differences at .05 level ($F = 5.993$, $F = 2.646$); and 3) the ways to alleviate families' anxiety were the need of the air task force to leave from work every 20 days $\bar{X} = 4.66$, the need to know their movement $\bar{X} = 4.28$, the need to get in touch $\bar{X} = 4.25$, the need to recognize how they work $\bar{X} = 4.00$, the need to watch video of their activities $\bar{X} = 3.96$, the need to know how they were trained before doing missions $\bar{X} = 3.96$.

The research results indicated that families needed the air task force to leave from work every 20 days. They needed to watch video related to the air task force mission and how they were trained to fight when they were at risk.

Keywords : Family, Anxiety, Air Task Force

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ของประเทศไทย หรือ ไฟใต้ เป็นเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2556 ได้เพิ่มอีกหนึ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอสะเดา โดยมีเหตุการณ์ลอบทำร้าย วางเพลิง วางระเบิด เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2557; สุนัย ผาสุก, 2551)

จากสื่อที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีหลายรูปแบบ หลายช่องทาง เช่น สิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ทำให้ประชาชนผู้บริโภคข่าวเกิดความกลัว และความเครียด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และยิ่งในกรณีที่ผู้บริโภคข่าวสารคือผู้ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยิ่งเป็นสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความเครียดอย่างมาก และยังส่งผลกระทบต่อความรู้สึกวิตกกังวลที่ของญาติที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ ในพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การคลี่คลายปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งรัฐบาลและประชาชน โดยเฉพาะตำรวจและทหารซึ่งต้องทำหน้าที่ในการรักษาความสงบ ทหารทั้งสามเหล่าทัพคือกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ต้องไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันปราบปรามและปกป้องอันตรายที่อาจเกิดกับประชาชนในพื้นที่ โดยมีพื้นที่รับผิดชอบและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากทางราชการ (นิวัตติ อินทรวีเชียร และวัชรภรณ์ เปาโรหิตย์, 2556)

กองทัพอากาศได้จัดเตรียมกำลังกองทัพอากาศส่วนหนึ่งเพื่อสนับสนุนภารกิจในเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้ที่สนามบินปอทอง ในเขตจังหวัดปัตตานี และมีกองกำลังกองทัพอากาศจำนวนหนึ่งถูกส่งไปปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยกองกำลังทางอากาศเฉพาะกิจ 9 (กกล.ทอ.ฉก. 9) สนามบินปอทอง มีอากาศยานประจำการคือ เฮลิคอปเตอร์ (BELL) Peacemaker, Diamond และ C-130 โดยมีภารกิจหลักคือ ช่วยเหลือกู้ภัย ถ่ายภาพทางอากาศ บินลำเลียง ฝึกบินลำเลียงขั้นต้น และรับส่งบุคคลสำคัญ เนื่องจากภัยก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ การเผชิญกับปัญหาการถูกข่มขู่โจมตี การลอบวางระเบิด เกิดขึ้นเสมอมา เหตุการณ์ความสูญเสียดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ชาวความรุนแรงและการสูญเสียอาจส่งผลให้ครอบครัวเกิดความกลัววิตกกังวลต่อความปลอดภัยของ กกล.ทอ.ฉก.9 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ ซึ่งหากครอบครัวมีความวิตกกังวลมากเกินไปก็อาจรบกวนการดำเนินชีวิตประจำวันและส่งผลเสียรุนแรงต่อสุขภาพได้ (นิวัตติ อินทรวีเชียร และวัชรภรณ์ เปาโรหิตย์, 2556)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาวิธีการช่วยลดความวิตกกังวลของ ครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี

กรอบแนวคิดการวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสเป็นเหตุการณ์ที่สะเทือนขวัญ มีความรุนแรง และถี่ขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายประเด็น เช่น การเมือง การศึกษา ความยากจน ยาเสพติด การว่างงาน วัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยม เป็นต้น จากสถานการณ์ความไม่สงบดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ด้านร่างกายและจิตใจ และส่งผลด้านสุขภาพจิต ทำให้ประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐรวมชาติ ขวัญและกำลังใจ ทำให้มีความรู้สึกเศร้าใจ ท้อแท้ในการดำเนินชีวิต หดหู่กับการพบเห็นและรับรู้ เหตุการณ์ หวาดระแวงในการดำเนินชีวิตและวิตกกังวล (แน่งน้อย, 2554; ลดาวัลย์ แก้วสีนวล, 2551) ความกังวลเป็นเรื่องธรรมชาติอย่างหนึ่งที่พบได้เป็นปกติในมนุษย์เพื่อเตรียมพร้อมในการเผชิญ ปัญหาหรือสถานการณ์ความเครียดต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกทั้งในทางความคิดและความรู้สึกทางกาย ผลักดันให้คนเราแก้ปัญหาและคิดพัฒนาสิ่งต่าง ๆ แต่ถ้าความวิตกกังวลนั้นมากเกินไป ควบคุมไม่ได้หรือไม่เหมาะสมต่อสถานการณ์ ร่วมกับมีอาการมากเกินไป ก็จัดเป็นความผิดปกติแบบหนึ่งที่ควร ได้รับการดูแลรักษา เพื่อลดความทรมาณกาย ทรมาณใจ (Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, 2014) จำลอง ดิษยวณิช และพริ้มเพรา ดิษยวณิช (2557) กล่าวถึงความวิตกกังวล (anxiety) ว่าเป็นความรู้สึกเชิงจิตวิสัยอย่างหนึ่งของความไม่สบายใจ และความหวาดหวั่น เกี่ยวกับการคุกคามบางอย่างที่จะมาถึงซึ่งไม่ทราบว่าเป็นอะไร การคุกคาม มักเกี่ยวข้องกับร่างกายความวิตกกังวลเพียงเล็กน้อย หรือในระดับที่ไม่มากจนเกินไปจะมีลักษณะ เป็นแรงจูงใจ (motive) ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งทำให้คนเรากระตือรือร้นที่จะจัดการหน้าที่ของตนให้ลุกลง ไปด้วยดี สำหรับคนทั่วไปถ้าใครไม่มีความวิตกกังวลเลย ก็อาจกลายเป็นคนเฉื่อยชา แต่ถ้าความวิตก กังวลเกิดขึ้นบ่อยและคงอยู่นานจนคนเราไม่สามารถหาทางจัดการหรือทนต่อไปอีกได้ และมีผลเสีย ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

จำลอง ดิษยวณิช (2544); จำลอง ดิษยวณิช, พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2557); Spielberger, et al., (1972); Campbell (1996) ได้แบ่งความวิตกกังวลออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ ความวิตกกังวลขณะเผชิญความวิตกกังวลแฝง ดาราวรรณ ตะปิ่นตา (2535) กล่าวว่าความวิตกกังวลทั้ง 2 ชนิดมีความสัมพันธ์กันคือ เมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามากระทบบุคคล กระบวนการทางปัญญา เช่น ความคิด ความเชื่อรวมทั้งความวิตกกังวลแฝงจะทำหน้าที่ประเมินสิ่งเร้าที่มากกระทบ เมื่อประเมินได้ว่าสิ่งเร้าจะเข้ามาทำอันตรายหรือคุกคามตนเองจะเกิดปฏิกิริยาตอบสนองต่อสภาพการณ์ดังกล่าวแสดงออกเป็นความวิตกกังวล บุคคลที่มีความวิตกกังวลแฝง จะเป็นตัวเสริมให้ความวิตกกังวลรุนแรงกว่าผู้ที่ไม่มีความวิตกกังวลแฝง

อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (2543) กล่าวว่าความวิตกกังวล เป็นประสบการณ์ทางจิตใจของบุคคลที่เกิดขึ้นเมื่อมีหรือคาดว่าจะมี สิ่งที่คุกคามความมั่นคงของบุคคล ความวิตกกังวลในระดับเล็กน้อยและปานกลาง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าจำเป็นสำหรับการมีชีวิตช่วยให้คนมีความกระตือรือร้นตื่นตัว มีการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ส่วนความวิตกกังวลในระดับรุนแรงและท่วมท้น บุคคลอาจจะปรับตัวไม่ได้ทำให้มีการรับรู้ผิด พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากปกติและมีความสัมพันธ์กับการเจ็บป่วย ความวิตกกังวลเป็นพลังงานซึ่งกดดันให้คนกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ และความวิตกกังวลสามารถถ่ายทอดสู่ผู้อื่นได้

นุริยะ มามะ (2551) กล่าวว่าความวิตกกังวล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ จะมีอาการหงุดหงิดง่าย กระสับกระส่าย โกรธง่าย รู้สึกตนเองไม่มีค่า ไม่มีความสำคัญ เศร้า เสียใจง่าย ร้องไห้บ่อย สงสัยบ่อย จะซักถามมากขึ้น พักผ่อนได้น้อย หวาดหวั่น แยกตัว ขาดความสนใจ ขาดความคิดริเริ่ม ร้องไห้ง่าย แม้เรื่องเพียงเล็กน้อย เรียกร้อง ฟังพาผู้อื่น ต่ำหนิติเตียนผู้อื่นวิจารณ์ตัวเองและผู้อื่น มีความโน้มน้าวใจที่จะทำให้ตัวเอง ผันร้ายไร้อารมณ์แยกตัว สัมพันธภาพกับผู้อื่นเปลี่ยนแปลงไป

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ญาติของกำลังพลที่ปฏิบัติราชการ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบิน ปอทอง ปัตตานี มากกว่าสามเดือนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบ convenient sampling ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 60 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติราชการ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบิน ปอทอง ปัตตานี ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวิธีการช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินปอทอง จังหวัดปัตตานี และส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือการประเมิน ความวิตกกังวลของครอบครัวต่อ กำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 ฯ และแบบสอบถามวิธีการช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัว ต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี ผ่านการตรวจสอบ ความตรงตามโครงสร้างและความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ นักจิตวิทยา จากสถาบัน เวชศาสตร์การบิน นักวิชาการ กองการพยาบาลโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช และอาจารย์พยาบาล ประจำภาควิชาการพยาบาลจิตเวช คณะผู้วิจัยได้ปรับข้อคำถามตามการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สัมประสิทธิ์ α ของ Chronbach ได้ค่าความเที่ยง ของเครื่องมือ $r = 0.9216$

การพิทักษ์สิทธิ์ตัวอย่าง ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ ประโยชน์การเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ ผู้เข้าร่วมการวิจัยลงนามยินยอมด้วยความสมัครใจไม่มีการบีบบังคับใด ๆ รวมทั้งสิทธิในการยกเลิก หรือการถอนตัวจากการวิจัยในเอกสารยินยอมเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตครอบครัวของกำลังพลที่ปฏิบัติ หน้าที่ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ คำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวล จำแนกตามอายุ และลักษณะความสัมพันธ์ และทดสอบ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ LSD

ผลการวิจัย

ระดับความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบิน บ่อทอง จังหวัดปัตตานี คือรู้สึกไม่สบายใจ รู้สึกทุกข์ร้อนใจ รู้สึกพะวงเกี่ยวกับความปลอดภัย รู้สึก ความห่วงใยกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก คือ $\bar{X} = 3.61, 3.55, 3.93, 3.93$ ตามลำดับ มีอาการนอนไม่หลับ มีอาการปวดศีรษะ มีอาการเหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย มีอาการหัวใจเต้นเร็วและ ตื่นขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง คือ $\bar{X} = 2.66, 2.38, 2.15,$ และ 2.06 ตามลำดับ ไม่ค่อยสนใจตนเอง อยู่ในระดับน้อย คือ $\bar{X} = 1.48$ ความวิตกกังวลรวมอยู่ในระดับปานกลาง $\bar{X} = 2.13$ แสดงใน ตาราง 1

ตาราง 1 ระดับความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบิน ป๋อทอง จังหวัดปัตตานี

ลำดับ	รายการ	ค่าเฉลี่ยความวิตกกังวล		
		$\bar{X}$ (n = 60)	S.D.	ระดับ
1	รู้สึกไม่สบายใจ	3.61	0.95	มาก
2	รู้สึกทุกข์ร้อนใจ	3.55	0.96	มาก
3	รู้สึกพะวงเกี่ยวกับความปลอดภัย	3.93	0.86	มาก
4	รู้สึกห่วงใยกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้น	3.93	0.89	มาก
5	มีอาการนอนไม่หลับ	2.66	0.89	ปานกลาง
6	มีอาการปวดศีรษะ	2.38	0.88	ปานกลาง
7	มีอาการเหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย	2.15	0.87	ปานกลาง
8	มีอาการหัวใจเต้นเร็วและถี่ขึ้น	2.06	0.98	ปานกลาง
9	ไม่ค่อยสนใจตนเอง	1.48	0.72	น้อย
	ความวิตกกังวลรวม	2.13	0.54	ปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินป๋อทอง จังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 5.93$, $p\text{-value} < 0.05$) แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินป๋อทอง จังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
21-30 ปี	2.53	0.61		
31-40 ปี	1.81	0.36	5.93	<0.05
41-50 ปี	2.04	0.48		
51-60 ปี	1.98	0.35		

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี จำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์ พบว่า ภรรยา ญาติผู้ใหญ่ พี่ชาย มารดา บิดา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 5.99$, $p\text{-value} < 0.05$) แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลของครอบครัวต่อกำลังพลที่ปฏิบัติภารกิจ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี จำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์

ลักษณะความสัมพันธ์	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
ภรรยา	2.50	0.42	5.9	<0.05
ญาติผู้ใหญ่	2.15	0.69		
พี่ชาย	2.14	0.75		
มารดา	2.00	0.45		
บิดา	1.89	0.27		

วิธีการช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัวข้าราชการ กองทัพอากาศ ที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี คือ ต้องการทราบข้อมูลการเตรียมความพร้อมก่อนไป ฉก.9 ระดับมาก $\bar{X} = 3.85$ ต้องการรับฟังคำชี้แจงวิธีการทำงาน ระดับมาก $\bar{X} = 4.00$ ต้องการให้ กกล.ทอ.ฉก.9 ติดต่อสมำเสมอระดับมาก $\bar{X} = 4.25$ ต้องการทราบข่าวการเคลื่อนไหวของ กกล.ทอ.ฉก.9 $\bar{X} = 4.28$ ต้องการชมวิดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ของ กกล.ทอ.ฉก.9 ระดับมาก $\bar{X} = 3.96$ แสดงในตาราง 4

ตาราง 4 วิธีการช่วยลดความวิตกกังวลของญาติข้าราชการ กองทัพอากาศ ที่ปฏิบัติหน้าที่ใน กกล.ทอ.ฉก.9 ณ สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี

ลำดับ	รายการ	คะแนนความวิตกกังวล		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ต้องการทราบข้อมูลการเตรียมความพร้อมก่อนไป ฉก.9	3.85	1.02	มาก
2	ต้องการรับฟังคำชี้แจงวิธีการทำงานของ กกล.ทอ.ฉก.9	4.00	0.92	มาก
3	ต้องการให้ กกล.ทอ.ฉก.9 ติดต่อสมำเสมอ	4.25	1.00	มาก
4	ต้องการทราบข่าวการเคลื่อนไหวของ กกล.ทอ.ฉก.9	4.28	1.05	มาก
5	ต้องการให้ กกล.ทอ.ฉก.9 กลับมาพักตามระยะเวลาทุก 20 วัน	4.66	0.70	มากที่สุด
6	ต้องการชมวิดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับงานของ กกล.ทอ.ฉก.9	3.96	1.07	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลของญาติกองกำลัง กองทัพอากาศ ที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ กกล.ทอ.ฉก.9 ณ สนามบินปอทอง จังหวัดปัตตานี พบว่าค่าเฉลี่ยระดับความวิตกกังวลรวม $\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.57 อยู่ในระดับปานกลาง ความวิตกกังวลระดับกลาง (Moderate anxiety) ในระดับนี้ บุคคลจะเกิดการรับรู้เรื่องต่าง ๆ แคลง บุคคลจะสนใจเฉพาะปัญหาที่จะทำให้ตนไม่สบายใจ พยายามควบคุมตนเองมากขึ้น พยายามแก้ปัญหาสูงขึ้น ซึ่งจำลอง ดิษยวณิช (2541); จำลอง ดิษยวณิช และพริ้มเพรา ดิษยวณิช (2557) กล่าวถึงความวิตกกังวล (anxiety) ว่าเป็นความรู้สึกเชิงจิตวิสัยอย่างหนึ่งของความไม่สบายใจ และความหวาดหวั่นเกี่ยวกับการคุกคามบางอย่างที่จะมาถึงซึ่งไม่ทราบว่าเป็นอะไร ซึ่งจะส่งผลต่อความผาสุกทางด้านร่างกายและจิตใจ และผลการวิจัยพบว่าครอบครัวมีความรู้สึกพะวงเกี่ยวกับความปลอดภัยและรู้สึกห่วงใยกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เช่น ร่างกายได้รับบาดเจ็บ หรืออาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ส่งผลต่อความผาสุกทางใจ (psychological well-being) Freud (1993) กล่าวว่า ความกังวลอย่างมีจุดมุ่งหมาย (objective anxiety) เหมือนกับความกลัว (fear) โดยปกติความกลัวที่แท้จริงนั้นจะต้องมีเหตุจากภัยอันตรายภายนอก (external danger) ซึ่งครอบครัวของ กกล.ทอ.ฉก.9 ทราบอยู่ตลอดเวลาว่าการปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแต่ภัยอันตรายจึงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ญาติเกิดความวิตกกังวล ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (2543) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นประสบการณ์ทางจิตใจของบุคคลที่เกิดขึ้นเมื่อมีหรือคาดว่าจะมี สิ่งที่คุกคามความมั่นคงของบุคคล ความวิตกกังวลในระดับเล็กน้อยและปานกลาง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าจำเป็นสำหรับการมีชีวิต ช่วยให้คนมีความกระตือรือร้นตื่นตัวมีการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ส่วนความวิตกกังวลในระดับมากท่วมทับบุคคลอาจจะปรับตัวไม่ได้ ทำให้มีการรับรู้ผิด พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากปกติและมีความสัมพันธ์กับการเจ็บป่วย ความวิตกกังวลเป็นพลังงานซึ่งกดดันให้คนกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ และความวิตกกังวลสามารถถ่ายทอดสู่ผู้อื่นได้ ซึ่งดรรารวรรณ ตะปิ่นตา (2535) และ Lazarus, Flokman (1984) กล่าวว่า เมื่อมีสิ่งเร้าเขามากกระทบบุคคล กระบวนการทางปัญญาเช่นความคิดความเชื่อรวมทั้งความวิตกกังวลแฝงจะทำหน้าที่ประเมินสิ่งเร้าที่มากกระทบเมื่อประเมินได้ว่าสิ่งเร้าจะเขามาทำอันตรายหรือคุกคามตนเองจะเกิดปฏิกิริยาตอบสนองต่อสภาพการณ์ดังกล่าวแสดงออกเป็นความวิตกกังวล บุคคลที่มีความวิตกกังวลแฝงจะเป็นตัวเสริมให้ความวิตกกังวลขณะเผชิญรุนแรงกว่าผู้ที่ไม่มี ความวิตกกังวลแฝง

เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลจำแนกตามอายุของครอบครัว กองกำลัง กองทัพอากาศที่ปฏิบัติราชการ ณ กกล.ทอ.ฉก. 9 สนามบินปอทอง จังหวัดปัตตานี พบว่า อายุ

21-30 ปี มีความวิตกกังวลแตกต่างจาก อายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51-60 ปี $f = 5.93$ $p < 0.05$ กล่าวคือ อายุของตัวอย่างที่ทำการศึกษายอายุ 31-40 มีความวิตกกังวลมากกว่า ช่วงอายุ 41-50 ปี และ 51-60 ปี ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะของช่วงอายุดังกล่าวพบว่าส่วนใหญ่คือ ภรรยา ซึ่งเมื่อพิจารณาร่วมกับผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลจำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์กับ กกล.ทอ.ฉก.9 พบว่า ภรรยามีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลแตกต่างจาก มารดา บิดา พี่ชาย และญาติผู้ใหญ่ โดยภรรยามีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลมากที่สุด และบิดาคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลน้อยที่สุด ($F = 2.646$, $p < 0.05$) จึงกล่าวได้ว่าคู่สมรสคือบุคคลที่มีความหมายและความสำคัญต่อชีวิตอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กรรณิกา เรืองเดช อะหมัดลุตฟี กามา ไพนบูลย์ ชาวสวนศรีเจริญ และสุชาติ สังแก้ว (2556) กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารของคู่สมรสมีผลต่อการเกิดความวิตกกังวล หากข้อมูลข่าวสารแสดงถึงความรุนแรงในเหตุการณ์ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยิ่งส่งผลกระทบต่อความวิตกกังวลของภรรยา

จากผลการวิจัยพบว่าวิธีการช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัว กกล.ทอ.ฉก.9 พบว่า ครอบครัวต้องการให้ กกล.ทอ.ฉก.9 กลับมาพักตามระยะเวลาทุก 20 วัน มากที่สุด $\bar{X} = 4.66$ ดังนั้นผู้รับผิดชอบต่อการจัดเวลาผลัดเปลี่ยนกำลังเพื่อให้กลับมาพักตามเวลาที่กำหนด โดยไม่เลื่อนออกไป อาจส่งผลต่อการช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัว กกล.ทอ.ฉก.9

ส่วนความต้องการทราบข่าวการเคลื่อนไหวของ กกล.ทอ.ฉก.9 $\bar{X} = 4.28$ เป็นความต้องการลดลงมา และต้องการให้ กกล.ทอ.ฉก.9 ติดต่อบริการที่อยู่แนวหลังอย่างสม่ำเสมอ $\bar{X} = 4.25$ ซึ่งเป็นอีกวิธีการที่ครอบครัวเห็นว่าสามารถลดความวิตกกังวลลงได้ เนื่องจากการติดต่อเป็นช่องทางการสื่อสารที่ทำให้คลายกังวลหากต้องการรับฟังคำชี้แจงวิธีการทำงานของ กกล.ทอ.ฉก.9 $\bar{X} = 4.00$ คือต้องการให้เจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบชี้แจงขอบเขตการทำงาน ว่ามีโอกาสเสี่ยงมากน้อยเพียงใด การชี้แจงขอบเขตหน้าที่ของ กกล.ทอ.ฉก.9 ต่อครอบครัวที่อยู่แนวหลังจึงช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัวได้ ความต้องการชมวีดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ กกล.ทอ.ฉก.9 $\bar{X} = 3.96$ เป็นอีกวิธีการที่สามารถช่วยลดความวิตกกังวลของครอบครัวได้ และครอบครัวเสนอความต้องการเพิ่มเติมคือ ต้องการให้มีการทำบุญและจัดกิจกรรมสันทนาการภายในหน่วยที่ตั้ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะคือ

1. ผู้รับผิดชอบต่อการจัดเวลาผลัดเปลี่ยนกำลังเพื่อให้ กกล.ทอ.ฉก.9 กลับมาพักตามระยะเวลาทุก 20 วัน ควรดำเนินการตามที่วางแผนไว้ไม่ควรเลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงเวลา

2. ผู้รับผิดชอบต่อการควบคุมช่องทางการติดต่อสื่อสารของ กก.ทอ.ฉก.9 ควรหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อการสื่อสารระหว่างครอบครัวภายใต้ขอบเขตที่ได้รับอนุญาต

3. ผู้รับผิดชอบต่อ กก.ทอ.ฉก.9 ควรจัดทำวิดิทัศน์เพื่อให้ข้อมูลต่อครอบครัวด้าน ขอบเขตการทำงาน เหตุการณ์ที่ กก.ทอ.ฉก.9 อาจเผชิญ และวิธีการเตรียมการเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่อยู่ภายใต้สภาวะการณ์ความเสี่ยง

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา เรืองเดช อะหมัดลุตฟี กามา ไบบูลย์ ชาวสวนศรีเจริญ และสุชาติ สังแก้ว. (2556).

ปัจจัยทำนายคุณภาพชีวิตของผู้ได้รับความรุนแรงจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดยะลา. *Princess of Naradhiwas University Journal* 5(2).

จำลอง ดิษยวณิช. (2541). พุทธศาสตร์และจิตเวชศาสตร์. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย* 43, 266-89.

จำลอง ดิษยวณิช. (2544). *จิตวิทยาของความตึงทุกข์*. เชียงใหม่: กลางเวียงการพิมพ์.

จำลอง ดิษยวณิช และพริ้มเพรา ดิษยวณิช. (2557). *ความเครียด ความวิตกกังวล และสุขภาพ*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป์.

ดารารวรรณ ตะปิ่นตา. (2535). การลดความวิตกกังวลของพยาบาลประจำการที่ดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ ด้วยวิธีการปรับเปลี่ยนความคิดร่วมกับการฝึกสติ. *พยาบาลสาร* 19(4), 1-10.

นิวัต อินทรวีเชียร และวัชรภรณ์ เปาโรหิตย์. (2556). การเผชิญความเครียดและการปรับตัวของข้าราชการทหารอากาศที่ปฏิบัติราชการ ณ กก.ทอ.ฉก. 9 สนามบินบ่อทอง จังหวัดปัตตานี *แพทย์สารทหารอากาศ* 59(3).

แฉ่งน้อย. (2554). ผลกระทบจากความไม่สงบสามชายแดนภาคใต้ Available from http://52011311204.blogspot.com/2011/04/blog-post__9280.html

นุรีย์ มะมะ. (2551). ศึกษาภาวะเครียด และวิตกกังวลของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนที่ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนใต้. ร่วมมือ ร่วมพลัง: มุ่งหวังสู่สุขภาพจิตดี ในปี 2563 การประชุมวิชาการสุขภาพจิตนานาชาติ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2551 กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 180.

ลดาวลัย แก้วสินวล. (2551). การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกรณีศึกษาชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส).

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2557). *ความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย*. available from <http://th.wikipedia.org>.

สุณัย ผาสุก. (2551). *ทางออกของ 3 จังหวัดชายแดนใต้ยังคงอยู่ที่ “สิทธิมนุษยชน”* available from <http://www.oknation.net>.

อำไพวรรณ พุ่มศรีล้วนดี. (2543). *การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*. พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพฯ: ธรรมสาร จำกัด.

Campbell R. J. (1996). *Psychiatric dictionary*. 7th ed. New York: Oxford University Press.

Department of Psychiatry. (2014). Faculty of Medicine, Chulalongkorn University.

Freud S. Inhibitions, symptoms, and anxiety (1993). In *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud*, 20. London: Hogarth Press, 77-174.

Lazarus, Flokman. (1984). *Stress, Appraisal, and Coping*. Springer Publishing Company.

Spielberger, C. D. (1972). Anxiety as an emotional state. In : Spielberger, C. D, editor. *Anxiety : urrent trends in Theory and research*. 1. New York: Academic Press.